TAITEKOHDALLE

'Talia' saecla suis dixerunt 'currit' fusis
concordes stabili fatorum numine Parcae.
adgredere o magnos (aderit iam tempus) honores,
cara deum suboles, magnum Iovis incrementum!
aspice convexo nutantem pondere mundum,
terrasque tractusque maris caelumque profundum:
aspice venturo laetantur ut omnia saeclo!
incipe, parve puer, risu cognoscere matrem
(matri longa decem tulerunt fastidia menses)
incipe, parve puer: qui non risere parenti,
nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est.

”Vuossadat sellaiset kutokaa, nyt, värttinät juoskaa!”,
lauloi Salliman immet ja kohtalon lankoja loivat.
Käy tekemään urotöitäsi nyt - on aika jo täysi - ,
oi jumalten rakas poika ja Juppiterin suvun verso
Näe, miten kaareutuu ylitsemme nyt tähtinen holvi
,maan alueet, meren syöverit, myös koko pohjaton taivas,
näe, miten koittava on ilon suurien riemujen kausi.

–

Poika jo pienoinen, hymysuin sinä äitiä katso,
äitisi kärsiä sai sinun tähtesi kymmenen kuuta,
katso jo poika: se ken hymysuin ei äitiä tunne,
pöytään ei jumalan, sylihin jumalattaren yllä.
(Vergilius 2. Eklogi: Bocolica IV Ecloga)

Vergiliuksen tuotanto, jossa uskonnollis-myyttinen, vertauskuvallinen ja historiallinen kietoutuvat usein kiehtovasti yhteen, on virittänyt monia luovia mieliä hienoihin tulkintoihin. Antiikissa Vergiliuksen saatettiin katsoa esittäneen runollisessa muodossa kokonaisen filosofisen katsomuksen. Konstantinus Suuresta lähtien Vergiliuksen tulkittiin ennustaneen Kristuksen syntymää; jopa kirkkoisä Augustinus piti runoilijaa korkeamman totuuden tulkkina. Dantelle Vergilius edusti melkoista maailmantuntijaa hänen valitessaan tämän oppaakseen matkalleen keskiajan ja renessansiin murroksen maailmankuvassa.

Päättymässä oleva (monien *inhimilliseltä kannalta* - jos rehellisiä ollaan - lähestulkoon käsittämättömien loukkausten) vuosisata voi helpostikin sisäänpuhaltaa (lat. inspirare) ihmismieliin toiveikaita, uusia tulkintahorisontteja. Eiväthän eurooppalaisen kulttuuriperintömme raikkaimmat ja kehitysoptimistisimmat myötätuulet kaikki suinkaan ole äidin viimeisimpiä aikaansaannoksia (kreik. teknon, lapsi). Tunnistakoon lapsi äitinsä hymyn ja täyttyköön hänen purjeensa myötätuulesta kohti siunatun (lat. benedictus), uudenlaisen tulevaisuuden satamaa!

(Lähde: Kanava 81/5, jossa T. Oksalan esittely ja suomennos Vergiliuksesta)

Mikko Leinonen

ISSN 1237-1645 **HINTA 45 MK**